

Cirkulärnr: 1991:79
Diariernr: 1991:1223
Handläggare: Peter Holmberg
Avdsek: AK Skol
Datum: 1991-05-30
Mottagare: Skolstyrelsen
Rubrik: Riksdagsbehandlingen av propositionen "Växa med kunskaper"
Bilagor: Minsta garanterade undervisningstid i timmar om 60 minuter för gymnasieskolans treåriga nationella program för ämnen och totalt

Riksdagsbehandlingen av propositionen "Växa med kunskaper"

I det följande redovisas resultatet av utbildningsutskottets behandling av proposition 1990/91:85 Växa med kunskaper.

Utskottets betänkande 1990/91:UbU 16 kommer att behandlas i plenum 1991-06-05.

Utbildningsutskottet anför inledningsvis att efter en period av kvantitativa reformer förestår en period då ambitionerna måste inriktas mot kvalitativa reformer. Förändringarna måste samtidigt tillgodose samhällsekonomins krav på effektivitet och produktivitet. Det kan också konstateras att utbildning är ett av samhällets främsta medel för att främja livskvalitet och välfärd.

Utskottet anser för sin del att förslagen i propositionen - med de förändringar som utskottet föreslår - bör kunna utgöra grund för en förändring av gymnasieskolan. Detta innebär att den grundläggande strukturen för gymnasieskola och vuxenutbildning, t ex de nationella programmen, som den redovisas i propositionen ligger fast liksom de bakomliggande utbildningspolitiska principerna.

I det följande redovisas därför endast förändringarna i förhållande till propositionens förslag.

Finansiering av en förändrad gymnasieskola

Utskottet föreslår att 330 miljoner kronor tillförs sektorsanslaget i förhållande till propositionens förslag, vilket innebär att den föreslagna besparingen genom reduktion i timplanerna ej kommer till stånd.

Motionsyrkandet om att tillföra ytterligare 617 miljoner kronor för att täcka de statliga rationaliseringskraven på kommunerna på 0,5 % per år avstyrks däremot av utskottet.

Utbildningsutskottet förutsätter att den parlamentariska kommitté som skall utvärdera statsbidragsreformen även skall få i uppdrag att utvärdera gymnasiereformens finansiering.

Läsår och effektiv studietid

Läsåret skall enligt utskottet, som hittills, omfatta minst 178 dagar. Därav skall den garanterade undervisningstiden motsvara 162 dagar samt övrig tid 12 dagar (tid för prov, skrivningar, temadagar och syo-tid). Dessutom föreslår utskottet att antalet friluftsdagar, som idag skall vara minst fyra och högst sex, fastställs till att vara fyra.

Dessa 162 dagar per läsår motsvarar en undervisningstid av 2 180 undervisningstimmar om 60 minuter under tre läsår. Utskottet baserar sitt ställningstagande på riksdagens tidigare beslut om garanterad undervisningstid för B- och C-språk samt skolöverstyrelsens beräkningar av tidsanvändning i gymnasieskolan. Dessa beräkningar omfattar ej de yrkesförberedande programmen där nettotiden blir större.

Den garanterade undervisningstiden för de nationella programmen föreslås bli utökad till att omfatta:

Estetiskt program	2 180 timmar
Naturvetenskapsprogram	2 180 timmar
Samhällsvetenskapsprogram	2 180 timmar
Övriga program	2 400 timmar

Minsta garanterade undervisningstid för enskilda ämnen:

Den utökade totala timramen har givetvis inneburit att timtalet för flertalet ämnen kunnat utökas. Bland kärnämnen, som studeras av samtliga elever, har timtalet för svenska höjts med 60 timmar till 200. Även tiden för individuella val har utökats.

Ämnet religionskunskap tillkommer bland kärnämnen och ingår med minst 30 timmar i samtliga program. Ämnet geografi har återinförts som självständigt ämne och finns på den samhällsvetenskapliga och ekonomiska grenen.

Även karaktärsämnena i respektive program har kraftigt utvidgats, inte minst de tekniska och ekonomiska ämnena samt språken. Utskottets förslag till programmen framgår av bilaga.

Nationella program

Huvudstrukturen för nationella program och grenar ligger fast. För fyra nationella program av yrkesförberedande karaktär föreslås nya grenar tillkomma utöver propositionens förslag:

- Byggplåtslageri inom Byggprogrammet
- Fartygsteknik inom Energiprogrammet
- Storhushåll inom Hotell- och Restaurangprogrammet
- Gren för tandsköterskor inom Omvårdnadsprogrammet

Beträffande Tandsköterskegrenen anges att grenen bör kunna anordnas tills vidare, men att slutligt ställningstagande till denna gren bör tas i samband med frågan om eventuell framtida utbildning i högskolan.

När det gäller utbildning inom grenen för Storhushåll anför utskottet att det inte bör föreligga hinder att förlägga sådan utbildning vid landstingskommunal lanthushållsskola om kommunen så beslutar.

Kontakter med arbetslivet

Utskottet betonar att de centrala yrkesnämnderna och inte minst de lokala yrkesråden har en viktig funktion när det gäller planering och genomförande av arbetsplatsförlagd utbildning. Det är enligt utskottet dock inte motiverat att reglera deras ställning i lag. Däremot finner utskottet att gymnasieskolans arbetslivskontakter skall redovisas i den lokala skolplanen.

På nationell nivå föreslår utskottet att den kompetens som finns företrädd hos arbetsmarknadens parter och branschorganisationer skall tas till vara i det fortsatta kursplanearbetet för de yrkesinriktade nationella programmen.

Huvudmannaskap för omvårdnadslinjen

Utskottet föreslår en utvidgning av övergångsbestämmelserna till ny skollag som innebär att primärkommun som vid ikraftträdandet med skolöverstyrelsens medgivande bedrev utbildning på omvårdnadslinjen inom ramen för försöksverksamheten med treåriga yrkesinriktade linjer även efter den 1 juli 1992 får anordna utbildning på omvårdnadsprogrammet utan överenskommelse med landstingskommunen.

Det offentliga skolväsendet för vuxna

Flera motioner har uppmärksammat rätten att få delta i gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning i annan kommun än hemkommunen i syfte att finna ett system som tillgodoser den enskildes behov av och tillgång på vuxenutbildning. Enligt utskottet bör en motsvarande skyldighet för kommuner att ta emot studerande och betala interkommunal ersättning gälla i fråga om dessa vuxenutbildningar som för elever i gymnasieskolan som med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl gå i annan kommuns utbildning. Det bör dock ankomma på styrelsen för utbildningen i hemkommunen att avgöra om särskilda skäl föreligger.

Utskottet delar ett stort antal motionärers uppfattning att statens skolor för vuxna i Norrköping och Härnösand bör bibehållas. Utskottet föreslår att en ny lag om dessa skolor antas av riksdagen. Den aviserade utredningen om distansundervisning inom det offentliga skolväsendet skall genomföras.

Eventuella frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Peter Holmberg, tfn 08 - 772 46 27 eller Mats Söderberg, tfn 08-772 46 38.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Allmän kommunalpolitik
Skolsektionen

Bertil Andersson

Peter Holmberg